

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради від
27.08.2026 №1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор КЗ «ВЛ №15»
_____Тетяна ВАСИЛЕВСЬКА

ПОЛОЖЕННЯ

про систему забезпечення академічної доброчесності у комунальному закладі «Вінницький ліцей №15»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає цінності, принципи та правила академічної доброчесності, механізми її забезпечення, порядок запобігання і реагування на порушення академічної доброчесності, а також права та обов'язки учасників освітнього процесу в комунальному закладі «Вінницький ліцей № 15».

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про академічну доброчесність» та інших нормативно-правових актів у сфері освіти.

1.3. Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX введено в дію 31.07.2026. Це Положення застосовується з урахуванням чинного законодавства та підлягає приведенню у відповідність у разі зміни нормативно-правової бази.

1.4. Положення є внутрішнім актом закладу освіти. Його норми не можуть суперечити законодавству України.

1.5. Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу закладу освіти в межах їхньої діяльності.

1.6. Положення оприлюднюється на вебсайті закладу освіти та/або в інший спосіб, визначений закладом, а його вимоги доводяться до відома працівників, здобувачів освіти та їхніх батьків/законних представників.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

2.1. Метою Положення є формування та утвердження культури академічної доброчесності, забезпечення довіри до результатів навчання, об'єктивності оцінювання, поваги до авторства та відповідального ставлення до освітньої діяльності.

2.2. Основними завданнями є: підвищення обізнаності учасників освітнього процесу; створення умов для доброчесного навчання і викладання; запобігання порушенням; забезпечення справедливого розгляду повідомлень про можливі порушення; визначення прозорих заходів

реагування; розвиток навичок академічного письма, критичного мислення та відповідального використання цифрових технологій і штучного інтелекту.

3. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. У закладі освіти академічна доброчесність ґрунтується на чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності, доброчесності, прозорості, академічній свободі, рівності та взаємній повазі до гідності учасників освітнього процесу.

3.2. Учасники освітнього процесу зобов'язані діяти доброчесно під час навчання, викладання, оцінювання, виконання творчих і навчальних робіт, проведення контрольних заходів та інших видів освітньої діяльності.

3.3. Забороняється використовувати становище, авторитет або службові повноваження для схилення іншої особи до порушення академічної доброчесності.

4. ОСНОВНІ ПРАВИЛА ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

4.1. Особисто дотримуватися академічної доброчесності та бути прикладом доброчесної поведінки для здобувачів освіти.

4.2. Ставитися до учнів та інших учасників освітнього процесу з повагою, не допускати дискримінації, упередженого ставлення, приниження честі та гідності.

4.3. Використовувати достовірну, перевірену та актуальну інформацію.

4.4. Об'єктивно, неупереджено та прозоро оцінювати результати навчання відповідно до визначених і доведених до відома учнів критеріїв.

4.5. Не допускати недоброчесного оцінювання, фальсифікації чи фабрикації результатів навчання.

4.6. Формувати в учнів навички самостійної роботи, академічного письма, правильного цитування та посилання на джерела.

4.7. Створювати завдання, що сприяють самостійному, творчому та критичному мисленню учнів.

4.8. Не вимагати від учнів виконання надмірного обсягу самостійної роботи, що не відповідає відведеному навчальному часу.

4.9. Відповідально використовувати матеріали, створені іншими особами, та належно зазначати авторство.

4.10. У разі використання генеративного штучного інтелекту дотримуватися правил, установлених завданням, цим Положенням та іншими внутрішніми актами закладу.

5. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

5.1. Здобувачі освіти мають право на справедливе, об'єктивне, неупереджене та доброчесне оцінювання результатів навчання.

5.2. Здобувачі освіти зобов'язані самостійно виконувати навчальні завдання, контрольні та інші роботи, якщо інше не передбачено умовами завдання.

5.3. Під час використання інформації з інших джерел учень зобов'язаний зазначати джерело та не видавати чужий результат за власний.

5.4. Забороняються списування, обман, фабрикація, фальсифікація, академічний плагіат, несамостійне виконання завдань, використання недозволеної допомоги та інші дії, визначені законодавством як порушення академічної доброчесності.

5.5. Використання ШІ допускається лише у випадках і в спосіб, дозволених учителем або правилами виконання відповідного завдання. Якщо умови завдання вимагають зазначення використання ШІ, учень має це зробити.

5.6. Учень має право повідомити про можливе порушення академічної доброчесності та на справедливий розгляд такого повідомлення.

6. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ БАТЬКІВ/ЗАКОННИХ ПРЕДСТАВНИКІВ

6.1. Батьки/законні представники сприяють формуванню в дитини відповідального ставлення до навчання та поваги до академічної доброчесності.

6.2. Не допускається виконання батьками/законними представниками навчальних робіт замість дитини або спонукання її до списування, обману чи інших порушень.

6.3. Батьки/законні представники мають право отримувати інформацію про правила академічної доброчесності та порядок розгляду можливих порушень.

7. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

7.1. До порушень академічної доброчесності належать, зокрема: академічний плагіат; самоплагіат у випадках, визначених законом; фабрикація; фальсифікація; обман; несамостійне виконання завдання; використання недозволеної допомоги; недоброчесне оцінювання; недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом; приписування авторства; відчуження авторства; схилення до порушення академічної доброчесності; академічний саботаж та інші порушення, визначені законодавством.

7.2. Під час кваліфікації конкретної дії як порушення академічної доброчесності застосовуються визначення та критерії, установлені чинним законодавством.

7.3. Виявлення текстової схожості саме по собі не є автоматичним доказом академічного плагіату; остаточний висновок здійснюється з урахуванням змісту роботи, способу використання джерел та інших обставин.

8. ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ

8.1. Заклад освіти здійснює профілактичні заходи: навчання з академічної доброчесності та академічного письма; ознайомлення з правилами цитування; формування критичного мислення; роз'яснення правил оцінювання; проведення тематичних заходів; підвищення кваліфікації педагогів; інформування батьків.

8.2. Педагогічні працівники використовують різноманітні форми контролю, завдання на застосування знань, творчі та практичні роботи, усний захист результатів, формувальне оцінювання та інші способи, що зменшують можливість недоброчесного виконання.

8.3. Заклад може використовувати технічні засоби та сервіси перевірки текстів, якщо їх застосування відповідає законодавству та внутрішнім процедурам.

9. ДОБРОЧЕСНЕ ОЦІНЮВАННЯ

9.1. Оцінюванню підлягають результати діяльності учня, досягнуті ним особисто або як учасником авторського колективу.

9.2. Критерії, правила та процедури оцінювання мають бути зрозумілими учням і доведеними до їхнього відома до проведення відповідного оцінювання.

9.3. Не допускається оцінювання особистості учня, його зовнішнього вигляду, поведінки чи інших ознак, якщо вони не є предметом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених вимог.

9.4. У разі встановлення несамотійного виконання роботи або іншого порушення під час конкретного оцінювання педагогічний працівник діє відповідно до законодавства, освітньої програми, критеріїв оцінювання та цього Положення.

9.5. Учень має право отримати пояснення щодо виставленої оцінки та, у випадках і порядку, визначених законодавством і локальними актами, оскаржити рішення.

10. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО МОЖЛИВІ ПОРУШЕННЯ

10.1. Повідомлення про можливе порушення академічної доброчесності подається директору закладу освіти або іншій уповноваженій цим Положенням особі у письмовій або електронній формі.

10.2. Повідомлення має містити, наскільки це можливо, відомості про особу, яка його подає, опис можливого порушення, обставини, час і місце його вчинення, а також докази або відомості про них.

10.3. Анонімне повідомлення може бути підставою для проведення перевірки, якщо наведена в ньому інформація є достатньою для її здійснення.

10.4. Для розгляду повідомлення директор видає розпорядчий документ про проведення перевірки та визначає склад уповноваженого органу/комісії з урахуванням вимог законодавства, відсутності конфлікту інтересів та необхідності неупередженого розгляду.

10.5. Особі, щодо якої здійснюється розгляд, забезпечується право знати про суть повідомлення, надати пояснення, докази та заперечення, користуватися іншими правами, гарантованими законодавством.

10.6. Член комісії/уповноваженого органу не бере участі в розгляді, якщо має конфлікт інтересів або інші обставини, що можуть поставити під сумнів його неупередженість.

10.7. За результатами розгляду уповноважений орган приймає рішення про наявність або відсутність порушення та визначає заходи реагування у межах повноважень і відповідно до законодавства.

10.8. Рішення оформлюється протоколом та/або іншим визначеним внутрішнім актом документом і доводиться до відома заінтересованих осіб у порядку, установленому законодавством.

10.9. Особа, щодо якої прийнято рішення, та особа, яка подала повідомлення, мають право на його оскарження у встановленому законодавством та цим Положенням порядку.

11. ЗАХОДИ РЕАГУВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

11.1. За порушення академічної доброчесності застосовуються заходи реагування та санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами та цим Положенням.

11.2. До здобувачів освіти можуть застосовуватися передбачені законом виховні заходи та інші санкції, зокрема попередження, повторне виконання окремого завдання, відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та/або інші заходи, якщо вони передбачені законом.

11.3. До педагогічних працівників можуть застосовуватися заходи академічної та дисциплінарної відповідальності у випадках і порядку, передбачених законом.

11.4. Під час визначення заходу реагування враховуються характер порушення, його обставини, наслідки, повторність, умисність/необережність, вік та інші обставини, якщо це передбачено законодавством.

11.5. Заходи реагування не повинні принижувати честь і гідність особи та застосовуються з дотриманням принципів законності, пропорційності, справедливості та права на захист.

12. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

12.1. Усі процедури розгляду можливих порушень здійснюються без конфлікту інтересів.

12.2. Особа, яка має приватний інтерес або інші обставини, що можуть вплинути на неупередженість, зобов'язана повідомити про це керівника та не брати участі в розгляді відповідного питання.

12.3. У разі конфлікту інтересів член комісії/уповноваженого органу замінюється іншою особою.

13. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

13.1. Керівник закладу забезпечує створення умов для формування культури академічної доброчесності, затверджує/вводить у дію відповідні внутрішні документи, організовує профілактичну роботу та забезпечує розгляд повідомлень відповідно до законодавства.

13.2. Педагогічна рада бере участь у формуванні політики закладу щодо академічної доброчесності, затверджує це Положення та розглядає питання його реалізації в межах компетенції.

13.3. Заступник директора з навчально-виховної роботи координує виконання плану заходів, проводить моніторинг та готує узагальнені матеріали.

13.4. Педагогічні працівники забезпечують дотримання правил академічної доброчесності під час освітнього процесу.

13.5. Учнівське самоврядування та батьківська громадськість можуть брати участь у популяризації академічної доброчесності.

14. МОНІТОРИНГ ТА ПЕРЕГЛЯД ПОЛОЖЕННЯ

14.1. Стан дотримання академічної доброчесності аналізується не рідше одного разу на навчальний рік, а також за потреби.

14.2. Моніторинг може включати аналіз звернень і повідомлень, результати анкетувань, спостережень, внутрішнього контролю, аналізу оцінювання та інших даних.

14.3. Результати моніторингу розглядаються на засіданнях педагогічної ради та використовуються для вдосконалення освітнього процесу.

14.4. Положення переглядається у разі зміни законодавства, виявлення практичної потреби або за рішенням педагогічної ради.

15. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

15.1. Усі питання, не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до законодавства України.

15.2. Якщо норма цього Положення суперечить нормативно-правовому акту вищої юридичної сили, застосовується норма законодавства, а відповідне положення підлягає перегляду.

15.3. Положення набирає чинності з дня його затвердження педагогічною радою та введення в дію наказом керівника, якщо інше не визначено рішенням педагогічної ради або наказом.

15.4. Зміни та доповнення до Положення затверджуються в порядку, визначеному для його прийняття.

ФОРМА ПОВІДОМЛЕННЯ
про можливе порушення академічної доброчесності

Кому: директору _____

Від кого: _____

Статус/посада: _____

Контактні дані (за бажанням/у необхідному обсязі): _____

ПОВІДОМЛЕННЯ

Прошу розглянути інформацію щодо можливого порушення академічної доброчесності.

Особа, щодо якої подається повідомлення: _____

Опис можливого порушення: _____

Дата, час, місце/обставини: _____

Наявні докази/документи/посилання: _____

Інші відомості: _____

Дата: «__» _____ 20__ р. Підпис: _____

ПАМ'ЯТКА ЗДОБУВАЧУ ОСВІТИ
«Я навчаюся доброчесно»

1. Виконую навчальні завдання самостійно, якщо інше не передбачено умовами завдання.
2. Не списую та не використовую недозволену допомогу.
3. Не видаю чужі ідеї, тексти, зображення чи результати за власні.
4. Зазначаю джерела використаної інформації.
5. Не вигадую результати, факти, дані чи джерела.
6. Використовую ШІ лише тоді і так, як дозволено умовами завдання.
7. Якщо використання ШІ потрібно зазначити — чесно повідомляю про це.
8. Поважаю працю та авторство інших людей.
9. Якщо бачу можливе порушення, повідомляю про нього коректно та без поширення неперевіреної інформації.
10. Пам'ятаю: доброчесність — це не лише вимога, а основа довіри до моїх знань і результатів.